

LSMU
mokykla

MULTIDIMENSINIS POŽIŪRIS GEOGRAFIJOS TURINYJE

(THE MULTIPLE DIMENSIONS OF GEOGRAPHY CONTENTS)

Lietuvos Sveikatos Mokslų Universiteto gimnazija
Vilniaus Universitetas

Dokt. **Simonas Šabanovas**

Stažuotės

- Iceland University;
- San Vicente Mártir Catholic University of Valencia;
- University of Eastern Finland;
- University of Łódź;
- Heidelberg University;

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

UNIVERSITÄT
HEIDELBERG
ZUKUNFT
SEIT 1386

Turinys

- Socialinės gerovės samprata;
- Vidurinio ugdymo bendrosios programos;
- Socialinės gerovės sąvokos naudojimo mokykloje problema;
- Socialinės gerovės multitidimensionalumas;
- Išvados

Kryžkelė

(Chapman's, 1989)

Socialinė gerovė

- **Socialinė gerovė** – visos visuomenės gerovė ir tai nėra gyvenimo lygio standartai, bet labiau gyvenimo kokybė, kuri susideda iš tokių faktorių kaip aplinkos kokybė (oras, vanduo), nusikalstamumo lygis, būtinų socialinių paslaugų prieinamumas, taip pat religiniai ir dvasiniai gyvenimo aspektai ir kitų rodiklių kompleksas.

(The business dictionary, 2015)

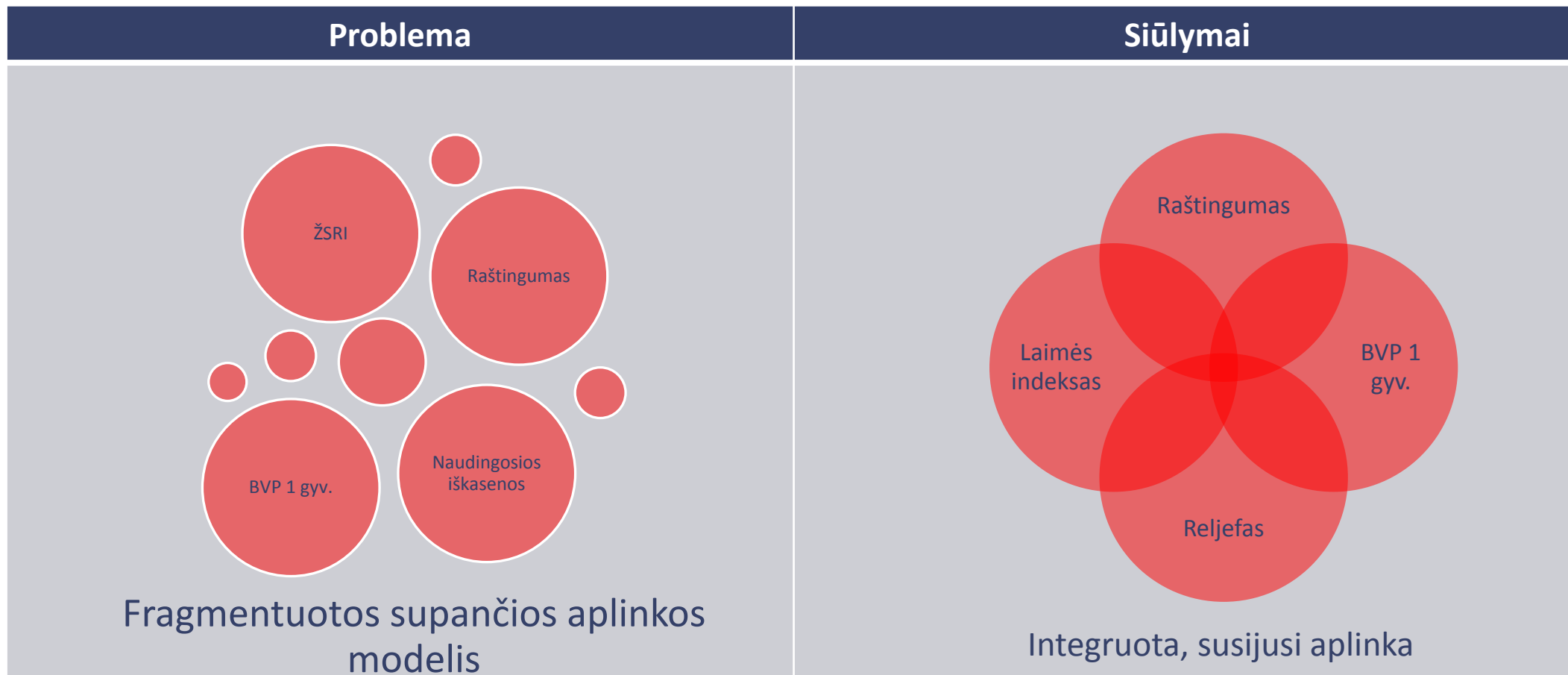
Bendrosios programos

Mokinių pasiekimai:

- 2.24. Pagal pateiktus statistinius duomenis, atlikti šalies ūkio kaitos analizę, pateikti išvadas;
 - 2.24.1. Apibūdinti ekonomikos sistemas, nurodyti skirtingų ekonomikos sistemų šalių pavyzdžių.
 - 2.24.2. Paaiškinti svarbiausius bendruosius ekonomikos rodiklius (bendrasis vidaus produktas (BVP), nedarbo lygis, eksportas, importas, prekybos balansas).
- 2.27. Naudojantis pateikta statistine ir grafine informacija, rasti ryšius tarp socialinės gyventojų raidos ir gyvenimo kokybės šalyje ar regione
 - 2.27.1. Atpažinti gyvenimo kokybės rodiklius (požymius), paaiškinti jų pokyčių priežastis.
 - 2.27.2. Palyginti gyvenimo kokybės vertinimus (žmogaus socialinės raidos indekso (ŽSRI), turtinės nelygybės, švietimo ir mokslo lygio) skirtingos socialinės raidos šalyse ir regionuose.
- 2.28. Naudojantis įvairiais informacijos šaltiniais, įvertinti kaimo ir miesto gyvenviečių gamtinę, socialinę aplinką, numatyti gresiančias problemas, siūlyti jų sprendimo būdus.
 - 2.28.1. Apibūdinti kaimo ir miesto gyvenvietes, nurodyti skirtumus tarp jų ir vienodėjimo tendencijas. Apibūdinti miestiškos gyvenamosios buožu.
 - 2.28.2. Nurodyti gyvenviečių išsidėstymo priežastis bei jų įvairovę šalyse, regionuose.
 - 2.28.3. Išskirti ekonomiškai stiprių ir silpnų šalių miestų problemas, nurodyti jų sprendimo būdus.
- 2.30. Analizuojant ir vertinant įvairius informacijos šaltinius, nurodyti jų skirtumus ir inovacijų įtaką žmonių gyvenimo būdui ir jų ūkiniai veiklai;
 - 2.30.1. Įvardyti esminius kultūros ir civilizacijos bruožus.
 - 2.30.2. Nurodyti gamtinių, socialinių ir ekonominių veiksnių įtaką žmonių gyvenimo būdui

(Vidurinio ugdymo bendrosios programos, 2011)

Fragmentiškumas

Skurdas? Ar tikrai ?

Antropologas **Oskar Lewis** sukūrė *Skurdo kultūros teorija*:

- Jis mato skurdą kaip **dvilypį** reikškinį, kuris, visu pirma, negaunamos minimalios pajamos, bet pirmiausia gyvenimo būdas, kuris seka žmogų iš kartos į kartą ir jie formuoja atskirą kultūrą lyginant su likusiais visuomenės nariais;
- Jis apibūdino skurdą kaip **asmens pasirinktą** gyvenimo būdą, susiklosčiusias nuostatas, tradicijas ir elgesio modelius. Jie (modeliai) yra paveikti savitos ir įvairiose visuomenėse besiformuojančios kultūros bruožų, kurie atsiranda kaip atsakas į **išorines aplinkybes**.

(Leonavičius, 2004)

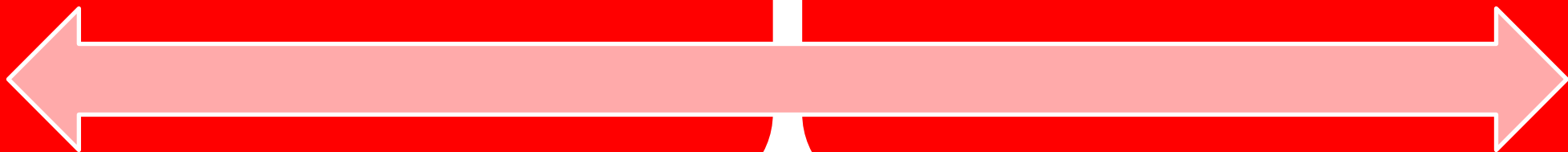
Socialinės gerovės multitidimensionalumas

Subjektyvi
socialinė gerovė ?

Objektyvi
socialinė gerovė ?

Fizinė socialinė
gerovė

Psichologinė/
mentalinė socialinė
gerovė

Bendruomenės
Socialinė gerovė ?

Individuali socialinė
gerovė ?

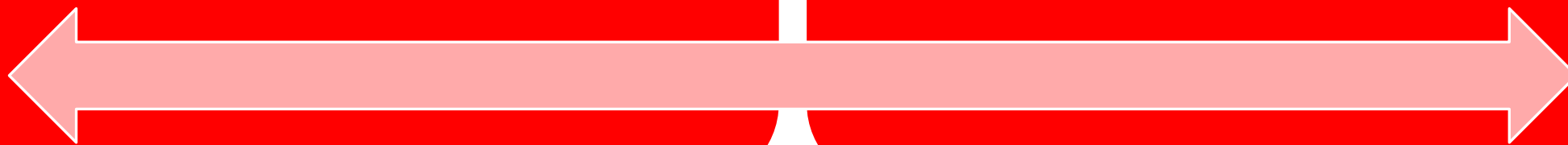

Neigiama socialinė
gerovė ?

Teigiama socialinė
gerovė ?

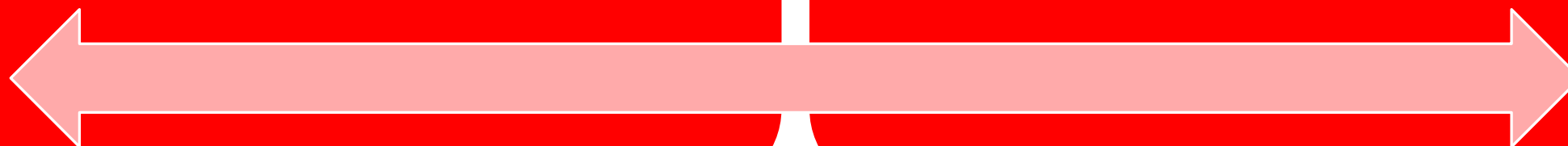

Socialinė gerovė
konkrečioje
aplinkoje?

Socialinė gerovė be
tradicijų?

Išvados

- Vertėtų bendrųjų programų turinį vertinti ir mokyti kompleksiskai ir naudoti socialinės gerovės sąvoką, kuri integruotų ne tik geografijos turinį, bet ir apimtų kitas mažiau Lietuvos mokyklose ugdomas disciplinas;
- Mokykloje turi atsirasti reiškinių aiškinimo „validumo“ ribos ir absoliutaus taikymo ribotumo galimybių paaiškinimas pamokoje aiškinant geografinį turinį.

Geros Jums dienos!

Literatūros ir iliustracijų šaltiniai

1. Al amoudi travel: <http://alamouditravel.com/education>, 2015.
2. Community : <http://www.hirdaramani.com>, 2015.
3. Complete University Guide reveals the best and worst cities for student-related crimes: <http://www.thecompleteuniversityguide.co.uk>, 2015
4. How Do We Measure Wellbeing? <https://www.wellbeingescapes.com>, 2015.
5. Leonavičius V., Sociologija, Kaunas: VDU, 2004.
6. Poll: Americans Support Fairer Wealth Distribution: <http://newamericamedia.org>, 2015.
7. Steps to a healthy life – surrey chiropractic: <http://www.mcfchiropractic.com/blog>, 2015.
8. Švietimo ir mokslo ministerija, Vidurinio ugdymo bendrąsios programos (Socialinis ugdymas): <http://www.upc.smm.lt/veikime/turinys/>, 2011
9. Ten Tips for Leading a Multicultural Team: <http://www.internations.org/magazine>, 2015.
10. The business dictionary: <http://www.businessdictionary.com/>, 2015.
11. The Dynamics of Group Collectives and Nation States: <http://natocouncil.ca/> 2015.
12. Women's education in Africa: <http://waawfoundation.org>, 2012.